

Vastaanottaja: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Asia: HAO dnro 1564/03.04.04.10/2025

Puolangan kunnanhallituksen vastaus lausuntopyyntöön

Valituksessaan valittaja on vaatinut, että hallinto-oikeus määrää Puolangan kunnanhallituksen päätöksen (kunnanhallitus 21.8.2025 § 97) kumottavaksi ja määrää täytäntöönpanokiellon.

Puolangan kunnanhallitus esittää, että hallinto-oikeus hylkää valituksen ja kaikki valittajan vaatimukset. Puolangan kunnanhallitus esittää, että täytäntöönpanokieltua ei määrätä.

Kuntalain 143 §:n mukaan, täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi, kun kyseessä on rakennuksen purkaminen tai koulun lakkauttaminen. Nyt kyseessä on kunnassa käytyyn yhteistoimintamenettelyyn liittyvä päätöksenteko, jolloin täytäntöönpanon johdosta valitus ei käy hyödyttömäksi. Täytäntöönpano ei myöskään vaaranna valittajan oikeusturvaa, sillä valittaja ei ole asianosainen.

1. Väitteet koskien menettelyvirheitä yhteistoimintamenettelyssä

Valittaja on esittänyt, että Puolangan kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallituksen olisi tullut tehdä päätös yhteistoimintamenettelyn aloittamisesta.

Kunnan hallintosäännön mukaan:

- 30§ *viran lakkauttamisesta päättää kunnanhallitus*
- 39§ *kunnanhallitus vastaa kunnan yhteistoimintamenettelystä*

Kunnanhallitus vastaa yhteistoimintamenettelystä, mutta ei käy itse varsinaisia yhteistoimintaneuvotteluja. Kunnan edustajina yhteistoimintaneuvotteluissa ovat toimineet työnantajaedustajina pormestari, joka edustaa kuntaa, sekä hallintojohtaja, joka vastaa kunnan henkilöstöhallinnosta. Pormestari ja hallintojohtaja ovat käyneet yhteistoimintaneuvottelut kunnanhallituksen 21.8.2025 § 97 esittelytekstissä kuvatun mukaisesti, eivätkä ole ylittäneet näin tehdessään toimivaltaansa tai toimineet virkavelvollisuuden vastaisesti.

Kuntalain 39 § 4 mom. mukaan kunnanhallitus edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta. Henkilöstöpolitiikkaan katsotaan kuuluvan mm. työvoimatarpeiden ennakointi, mihin tässä kyseisessä yhteistoimintamenettelyssä kunnanhallitus on antanut keväällä ohjauksensa työnantajaedustajille. Kunnanhallitus on keskustellut toukokuun 2025 kokouksen yhteydessä yhteistoimintaneuvottelujen aloittamisesta ja niiden aikataulusta. Asiasta informoitiin myös uutta kunnanhallitusta 11.6.2025. Kunnanhallituksen tulee valvoa kunnan etua, mitä työnantajaedustajat edistävät siten, että henkilöstöresurssit ja kunnan verovarot ovat tehokkaassa käytössä.

Yhteistoimintaneuvottelut on käyty kunnan työnantajaedustajien toimesta, ja neuvottelujen lopputuloksen mukaiset asiat on huolellisesti valmisteltu kunnanhallituksen päätöksentekoon samoilla tavoin, kuin muutkin vastaavat asiat. Viran lakkauttamisesta on päätetty hallintosäännön vaatimusten mukaisesti kunnanhallituksen toimesta yhteistoimintaneuvottelujen käymisen jälkeen 21.8.2025. Näin ollen yhteistoimintaneuvotteluihin liittyvässä valmistelussa ja päätöksenteossa on noudatettu kunnan hallintosääntöä.

Lisäksi valittaja on huomauttanut, että vuoden 2025 talousarviossa tai käyttösuunnitelmissa, tai vuoden 2024 henkilöstöraportissa ei ole nostettu esiin henkilöstöön kohdistuvaa muutostarvetta vuodelle 2025.

Kuntien yhteistoimintalain (laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 449/2007) 5 § edellyttää, että yhteistoimintamenettely on käytävä niin ajoissa kuin mahdollista, kuitenkin ennen kuin työnantaja päättää saman lain 4 §:ssa tai 4a §:ssa tarkoitetun asian. Näin ollen ei ole mahdollista ennen yhteistoimintaneuvottelujen käymistä tehdä päätöksiä henkilöstön vähentämistarpeista. Mikäli asia olisi huomioitu talousarviossa, olisi yhteistoimintamenettely tullut käydä ennen talousarvion hyväksymistä. Puolangan kunta on aloittanut yhteistoimintamenettelyn lain vaatimuksen mukaisesti niin ajoissa kuin mahdollista. Yhteistoimintamenettely on kokonaisuudessaan käyty kuntien yhteistoimintalain (449/2007) määräyksiä noudattaen.

2. Väitteet koskien yhteistoimintamenettelyn henkilöpiirin rajausta

Valittaja on esittänyt valituksessaan väitteen siitä, että yhteistoimintamenettelyn olisi tullut koskea myös pormestarin, rehtorin ja apulaisrehtorin työtehtäviä sekä koko opetushenkilökuntaa.

Pormestari on kunnallinen luottamushenkilö (kuntalaki 41/2015, 44 §), eikä voi olla yhteistoimintamenettelyn kohteena. Pormestarin tehtävänkuvaan ei myöskään ole esitetty muutoksia käydyn yhteistoimintamenettelyn yhteydessä. Näin ollen on selvää, että pormestari ei kuulu yhteistoimintamenettelyn alaan.

Yhteistoimintaneuvottelut on aloitettu, koska kunnassa on havaittu, että sivistystoimenjohtajan tehtävät ovat siinä määrin vähäisiä, että ne eivät työllistä kokopäiväisesti. Toisin kuin valituksessa väitetään, yhteistoimintaneuvottelut ovat koskeneet myös rehtoria ja apulaisrehtoria. Muutos ei ulota vaikutuksiaan koko opetushenkilökuntaan, josta syystä koko opetushenkilökuntaa ei ole sisällytetty yhteistoimintamenettelyn piiriin.

Työnantaja on toiminut yhteistoimintamenettelyssä kuntien yhteistoimintalain (449/2007) määräysten mukaisesti ja yhteistoimintamenettelyyn ovat osallistuneet kaikki ne henkilöt, joiden työtehtävien (tai tehtävänkuvien) pysyviin muutoksiin neuvottelussa harkittavat muutokset vaikuttavat.

3. Esteellisyysväitteet

Valittaja on esittänyt, että pormestari on ollut esteellinen asian käsittelyssä ja päätöksenteossa. Perusteena on esitetty se, että pormestarin tehtävien olisi kuulunut sisältyä yhteistoimintamenettelyyn sekä valittajan vuonna 2021 tekemä tutkintapyyntö.

Kuten edellä todettua, pormestari ei voi olla yhteistoimintamenettelyn kohteena, koska pormestari on kunnallinen luottamushenkilö. Näin ollen toisin kuin valittaja väittää, pormestaria ei ole rajattu yhteistoimintamenettelyn ulkopuolelle pormestarin ja hallintojohtajan toimesta. Asian valmistelijat ja päättäjät eivät ole olleet esteellisiä.

Pormestari ei ole ollut esteellinen myöskään oikaisuvaatimuksen käsittelyssä ja päätöksenteossa valittajan aiemmin tekemän tutkintapyyntönsä johdosta. Esteellisyysperusteiden suhteen valituksessa on viitattu kuntalain (41/2015) 28 §:n 1 mom. 7 kohtaan eli ns. jääviyden yleislausekkeeseen. On totta, että nyt kyseessä olevan valituksen tehnyt kuntalainen on tehnyt pormestarista tutkintapyyntönsä poliisille vuonna 2021. Hallituksen esityksen mukaan em. esteellisyyden yleislausekkeen perustella ratkaistaan esimerkiksi tilanteet, joissa käsittelyyn osallistuva virkamies on asianosaisen vastapuoli tai julkinen vihamies, samoin kuin ne tilanteet, joissa virkamiehen ja asianosaisen välillä vallitsee kiinteä ystävyysuhde tai yhtiökumppanuus (HE 72/2002 vp s. 82). Yksittäisen tutkintapyyntönsä tekemisen ei voida katsoa rinnastuvan edellä kuvatun kaltaisiin tilanteisiin. Tässä suhteessa on huomioitava myös, että kyseinen kuntalainen ei ole prosesseissa asianosaisasemassa.

4. Väitteet puutteellisesta perustelusta

Valittaja on esittänyt, että kunnanhallitus ei oikaisuvaatimusta hylätessä ole esittänyt perustetta pormestarin ja hallintojohtajan toimivaltaan yhteistoimintamenettelyn aloittamisesta. Kuten oikaisuvaatimusta hylätessä on kuvattu, kunnanhallituksen tekemä päätös 21.8.2025 § 97 perustuu kunnan hallintosäännön jo aiemmin mainittuihin kohtiin 30§ ja 39§. Kyseisten kohtien mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan yhteistoimintamenettelystä ja päättää viran lakkauttamisesta. Edelleen, kuten oikaisuvaatimusta hylätessä on kuvattu, kunnanhallitus vastaa yhteistoimintamenettelystä, mutta ei käy itse varsinaisia neuvotteluja, vaan on tehnyt asiassa tarvittavat päätökset asian valmistelun jälkeen. Toisin kuin valituksessa väitetään, pormestarin ja hallintojohtajan toimivalta on perusteltu jo oikaisuvaatimusta hylätessä.

5. Kuluvaatimukset

Valittaja on myös vaatinut, että Puolangan kunnan tulee maksaa hänelle kaikki asian selvittelystä ja asiakirjojen laadinnasta syntyneet kulut. Puolangan kunnanhallitus katsoo, että valittajan on kohtuullista pitää oikeudenkäyntikulut omana vahinkonaan, sillä valitus on ilmeisen perusteeton (Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95§, 97§).

Laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 95 § 3 mom. säädetään, että yksityinen asianosainen voidaan velvoittaa korvaamaan viranomaisen oikeudenkäyntikuluja, jos tämä on esittänyt ilmeisen perusteettoman vaatimuksen. Koska toisin kuin valittaja on esittänyt, valittaja oli saanut jo perustellun vastauksen oikaisuvaatimuksessa esittämänsä väitteeseen, on asiasta tehty kunnallisvalitus hallinto-oikeuteen ilmeisen perusteeton. Muilta osin valitus koskee muita seikkoja kuin oikaisuvaatimuksessa on esitetty. Valittaja on myös esittänyt totuudenvastaisia seikkoja valituksessaan koskien yhteistoimintaneuvottelujen piiriin kuuluneita viranhaltijoita (vrt. KHO 24.04.2008/944). Puolangan kunnanhallitus vaatii näin ollen, että valittaja veloitetaan korvaamaan Puolangan kunnan hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksut ja muut oikeudenkäyntikulut myöhemmin esitettävän erittelyn mukaisesti korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen siitä lukien, kun kuukausi on kulunut siitä päivästä, jona hallinto-oikeuden päätös on ollut asianosaisten saatavissa.

Lisäksi Puolangan kunta haluaa tuoda esille, että kyseinen valittaja kohdistaa lukuisia oikaisuvaatimuksia ja valituksia Puolangan kunnan päätöksentekoa kohtaan, millä toiminnalla kuormitetaan kunnan päätöksentekoa ja asioiden eteenpäin viemistä silloin, kun niihin ei liity lainmukaisia perusteita. Valittaja ei ole valituksissaan asianosainen, vaan käyttää kunnan jäsenen yleistä valitusoikeutta. Lisäksi tuodaan esiin, että yhteistoimintaneuvottelun päätteeksi lakkautetun viran viranhaltija on sittemmin irtisanoutunut kunnan palveluksesta, joten kenenkään oikeuteen tai velvollisuuteen kohdistuvaa haittaa ei asiassa ole.